

TAPASZTALATOK ÉS ESZKÖZÖK ÉS MÓDSZEREK ÉRTELMI FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐK ÉS AUTIZMUS SPRETUMZAVARRAL ÉLŐK EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSÁHOZ

ELŐADÓ: NELHÜBEL-OLÁH HENRIETTE

A fogyatékos személyek jogairól:

- Az emberi méltósághoz való jog
- A tájékoztatáshoz való jog
- Az önrendelkezéshez való jog
- Az ellátás visszautasításának joga
- Az egészségügyi dokumentáció megismerésének joga
- Az orvosi titoktartáshoz való jog

Joga van egészségügyi ellátásra, ha együttműködésének, szociális helyzetének elégtelensége és kooperáló képességének teljes hiánya fenn áll? IGEN..

- Eütv. és a Fot. Ide vonatkozó rendelkezése: amelyek alapján mindenkinek joga van „az egészségi állapota által indokolt, megfelelő, folyamatosan hozzáférhető és az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő egészségügyi ellátáshoz”
- valamint „minden fogyatékossgal élő ember számára „biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.”
- A Fot. az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban továbbá kimondja, hogy „biztosítani kell az állapotuk javításához, az állapotromlása megelőzéséhez szükséges rendszeres és hatékony egészségügyi ellátást.

Mégis mi az oka, hogy nagyon sokszor a várólisták végére kerülnek, a beavatkozások hónapokat csúsznak?

- A fogyatékossgal élő fél, tiltakozik és retteg az idegentől, beavatkozástól. Nem érzi biztonságba magát és nem kiszámítható számára mi fog történni.
- A szociális intézmény, szülő, támogató segítő nem tudja hogyan készítse fel a beavatkozásra, kezelésre.
- A szociális intézmény, szülő, támogató segítő nem ismeri a vizuális eszközök használatát, nem tudja alkalmazni.
- A szakemberek nem ismerik az agresszió kezelését, nem tudják hogyan előzzék meg
- Az egészségügyi dolgozók nem ismerik a vizuális eszközöket, nem rendelkeznek képkártyákkal, nem tudják használni és időt sem adnak ezekkel való kommunikálásra, és az agresszió okai feltárásán sem dolgoznak

Mire kell felkészülni az egészségügyi rendszernek, dolgozóknak?

- Az értési és közlési nehézséggel küzdő fogyatékosok vizuális módon tudnak kommunikálni,
- képkártyák segítségével mutogatják el mit szeretnének, és ők maguk is azok által értik meg, amit nekik mondanak, azt, hogy mi fog most velük történni
- Az orvosi beavatkozás menetéről, például egy fogorvosi beavatkozás lebonyolításához képes folyamatára szükséges, hogy megértse mi fog vele történni
- megfelelő (több időt) időt kell fordítani a vizsgálatra, türelemmel kell kivárni, amíg a fogyatékos személy képes megérteni a helyzetet, a tőle elvárt cselekvést

Milyen módszerek segítik?

- A vizsgálati beavatkozásokról videofilm, amit még otthon meg tud nézni
- A segítő személyek, intézmények dolgozói felkészítése az orvosi beavatkozásról képkártyákkal
- Készíteni kell képkártyákat, amelyek jelentése új, a kórházi kezelésre irányul, nem megszokott, nem ismert, kétszemélyes és kiscsoportos foglalkozásokon tanítani kell előtte számára
- folyamatról közösen elkészített folyamatábra, amin végig tudja követni, most mi következik
- Az orvos és egészségügyi személyzet ismerje a folyamatábrát és tudja mutatni, hogy most hol tartanak, vagy épp egy folyamatot ismételni kell. Például többször kell kiöblíteni a száját egy fogorvosi beavatkozásnál.

VÉRNYOMÁS MÉRÉS ÜLVE digitális vérnyomásmérővel

Nyugodtan ülök, amíg az ápoló felhúzza a karomra a vérnyomásmérőt, és egy tépőzárral rögzíti.

Várom, amíg az ápoló bekapcsolja a vérnyomásmérőt és a vérnyomásmérő felfújódik (szorítja a karom és zúgó motorhangot hallok).

Csendben, mozdulatlanul ülök, amíg a vérnyomásmérés tart (lűtető érzést érzek a karomban).

Várom, amíg az ápoló leveszi a karomról a vérnyomásmérőt (a tépőzárnak szokatlan hangja van).

Készen vagyok.

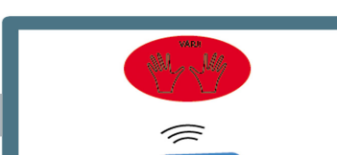
LÁZMÉRÉS HÓNALJBAN digitális lázmérővel

Várom, amíg az ápoló a lázmérőt a hónom alá teszi.

A lázmérőt a hónom alá szorítom.

Várom, amíg csipog a lázmérő.

Ha csipog, kiveszi.

Ha lázas vagyok lázcsillapítót kell bevennem, és ágyban maradok.

AGRESSZÍV, FELHÍVÓ VISELKEDÉSSSEL LÉVŐ FOGYATÉKKAL ÉLŐ SZEMÉLY EGÉSZSÉGÜGYI KEZELÉSE MEGKEZDÉSE

➤ EZT LÁTJUK...

MI TÖRTÉNIK?

- ▶ DECEMBERBEN A LAKÓNK LETÖRT FOGÁNAK GYÖKERE BEGYULLADT, FÁJ, SÍR. KÖRZETI FOGORVOS NEM VÁLLJA A FOGKEZELÉS, KIHÚZÁS, TÖMÉS ELVÉGZÉSÉT, MERT A KÉPHEZ HASONLÓ MŰSORT PRODUKÁL, MIKOR A SZÉKBE AKARJA ÜLTETNI.
- ▶ BEUTALJA A KÓRHÁZBA, IDŐPONTOT KÉRÜNK, VÁRJUK AZ IDŐPONTOT
- ▶ A MEGYEI KÓRHÁZ MEGLÁTJA A HASONLÓ JELENETET ÉS Ő SEM VÁLLALJA, ÉS BEUTALÓT AD A KLINIKÁRA, AMI A MI ESETÜNKBEN SZEGED, IDŐPONTOT KÉRÜNK...
- ▶ A SZEGEDI KLINIKA IDŐPONTOT AD, DE ELMONDJA CSAK ALTATÁSBAN VÉGZIK. Az ALTATÁSHOZ KÉR FRISS LABORT, ORVOSI DOKUMENTUMOKAT A KÖRZETI ORVOSTÓL
- ▶ A LABOR ROSSZ, HISZ GENNYES A FOGA HETEK ÓTA ÉS FÁJDALOMCSILLAPÍTÓN ÉL, A VÉRKÉPEN MAGAS A FEHÉRVÉRSEJTEK SZÁMA
- ▶ A SZEGEDI KLINIKA KÖZLI, CSAK AKKOR VIGYÉK A BEVATKOZÁSRA, HA A VÉRKÉP JÓ LETT, GYULLADÁS ELMÚLT...
- ▶ MOST SZEDI AZ ANTIBIOTIKUMOT ÉS A FÁJDALOMCSILLAPÍTÓT ÉS VÁRJUK A GYÖKÉR KIHÚZÁSÁT 4 HÓNAPJA... ÉS A HIBÁTLAN VÉRKÉPET

Mire van szüksége?

1. Biztonság érzése meglegyen, biztonságba érezze magát

- Ha olyan személlyel állunk szembe, akinek a viselkedése, magatartászavara, agressziója kezelhetetlen és nem értjük az okát, akkor üljünk le és üljünk képzeletbe bele az ő személyiségébe. És gondoljuk végig, jól érzi ő ott ahol van magát? Biztonságban érzi magát?
- Agresszió a szorongásból, bizonytalanságból, félelmekből és kiszolgáltatottságból fejlődik ki. Ezért ezek alapvető hiányok, amikre ha nincs válasz, nincs megoldás, akkor először ezeknek az alapoknak a helyreállításán kell dolgozni a szakembernek.

2. Szabadság érzése, döntési lehetőségek biztosítása

- A kiszolgáltatottság szintje és a döntési lehetőségek szintje teljesen összekapcsolódó fogalmak. Amikor valakinek semmiben nincs döntési lehetősége, választási szabadsága, akkor azt mondjuk, hogy teljesen ki van szolgáltatva azoknak, akik helyette döntenek. Ez által a szabadság érzésétől is megfosztjuk. Segíteni kell neki a kezeléssel kapcsolatos döntés meghozatalában, meg kell ismernie melyik döntése mit fog eredményezni.
- Ha valaki állapota miatt nem is tudja ezt megfogalmazni, de a lelkében akkor is megéli, hogy nincs szabadságom. Kiszolgáltatott vagyok. És ennek megfelelően fog viselkedni. Ne csodálkozzunk, hogy gondozottunk nem hálás, nem örül, nem elégedett, hogy mi megszervezzük a gondoskodást, orvosi ellátást számára. Lázad, cirkuszokat rendez, ordítózik, mert kiszolgáltatott.

3. Kiszámíthatóság

- Kiszámíthatóság jelentésébe bele tartozik, hogy megvan az információ arról, hogy mi van velem, mi a betegségem, milyen orvosi kezelésre lenne szükségem, mikor kik lesznek velem, mikor mi fog történni, mi után mi következik, és ez meddig fog tartani. A kiszámíthatóság kulcs fogalma az információ és következetesség. Az információk képkártyákon rendelkezésre kell hogy álljanak, hogy többször megnézze.
- Ideges és szorongó lesz az ember információk hiányában, ezért fontos az ő szintjén az információk átadása.
- Ha nincs pontosan meghatározva, hogy mi az elvárt helyes és mi a helytelen viselkedés, és minek mi a következménye, vagyis a szabályok az ő értelmi szintjén nincsenek lefektetve, akkor nem lehet szabálykövető, együttműködő magatartást elvárni.

4. Szeretet és elfogadás megélése

- Az ember alapvető vágya szeretve lenni és szeretet adni. Erre sóvárog az egész világ. Valakinek én fontos legyek, valaki akarjon velem lenni, valaki ragaszkodjon hozzám és hiányozzak neki, szüksége legyen rám. Valamint valakim nekem is legyen, akihez ragaszkodhatok, akinek örömet adhatok.
- Ha nem mondjuk is ki, érzi az elutasítást, lenézést, a mássága nem elfogadását. Mind a szociális intézményi dolgozónak, mind az egészségügyi dolgozónak szeretettel kell közelednie hozzá és elfogadó módon.
- A segítő szakember helyzete nehéz, mert igyekszik távolságot tartani a gondozotttól, hogy ne alakuljon ki erős kötődés és ne okozzon fájdalmat, amikor el kell válni a gondozottnak a tőle. Azonban ez a rideg, távolságtartó gondozás akadálya a fejlődésnek, a rehabilitációnak, a biztonság megélésének. A feltétel nélküli szeretet légköre az, amiben ki tud nyílni és meg tud változni. Amit, ha megél, akkor fokozatosan csökken az agresszió és alakul ki az együttműködés.

Mi hozhat változást?

- Fogyatékkal élők egészségügyi ellátásra vizuális eszközökkel való felkészítésére alkalmas szakemberek a szociális rendszerben
- Fogyatékkal élők speciális szükségleteit megértő és elfogadó orvosok és nővérek, asszisztensek
- A szociális ellátásban és az egészségügyi ellátásban a vizuális eszközök használata
- Személyközpontú gondozás bevezetése, hogy az agresszió kezelése szakmai alapokra helyeződjön
- Olyan csak fogyatékkal ellátására specializálódott régióként egy orvosi centrum létrehozása az országban, ahol minden az ő ellátásukra van speciális módon kialakítva, olyan személyi és tárgyi feltételekkel, amelyek biztosítják számukra, hogy biztonságban, kiszámítható módon, döntési jogaikat figyelembe véve egy szeretetteljes légkörben kapják meg az orvosi beavatkozásokat mind a járóbeteg, mind fekvőbeteg ellátás terén.

➡ KÖSZÖNÖM SZÉPEN A FIGYELMET!

NELHÜBEL-OLÁH HENRIETTE
MÉCSES SZOLGÁLÓ KÖZÖSSÉG EGYESÜLETE
TEL: +36703862961